GD N No 4
M 381

గోలకొండ పత్రిక

పతి సోమ, గురువారములందు వెలువడు అ[illegible]వార జాతీయ పత్రిక

విడిపత్రిక ం-౧-౪

కొలది ప్రతులు మాత్రమే ఉన్నవి!!
విజయడైరి
౧౯౪౪వ. (తెలుగు)
వెల రు ౧-౦-౦
[illegible] కాగితములు, చక్కని బైండు సరియైన సైజు,
మేనేజరు విజయస్టోర్సు, [illegible]
హైదరాబాదు

సం ౨౦ ... ౧౪ ... హైదరాబాదు దక్కను తా. ౯. ౧౯౪౩ తారణ సం. మార్గశిర బ ౧ [illegible] గురువారము ... సంచిక ౯౭

“త్రిభాషా దౌర్జన్యము ముల్కీల పాలబడినది”

ప్రజా విద్యా మహాసభ

బూర్గులవారి ఆహ్వానోపన్యాసము

ఉరూను ముల్కీ భాషలపై మోపి ప్రజల కపకారము చేయుచున్నారు

ఐదవ ప్రజావిద్యా మహాసభ హైదరాబాదు నగరములో శ్రీయుత లక్ష్మణరావుగారు ఎం. ఏ. ఎల్. ఎల్. బి గారి అధ్యక్షతలో మొన్న మంగళవారము ఉదయం ౯ ౩౦ గంటలనుండి [illegible] మహల్‌లో ప్రారంభమయ్యెను. ఆసందర్భములో ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులైన శ్రీ బూర్గుల రామకృష్ణరావు బి. ఏ. ఎల్ ఎల్ బి. గారిట్లుపన్యసించిరి. అందలి ముఖ్యభాగాలిక్రింద ప్రచురింపబడుచున్నవి.

... ...

రాజాధిరాజ్ గ్నీ అధ్యక్షమహాశయా, సోదర సోదరీ మణులారా!

[illegible]

గోలకొండపత్రిక

తారణ సం॥ మార్గశిర బ॥ ౧ గురువారము

పరాశ్రయము

ప్రపంచమునంతయూ చుట్టివచ్చిన మన యింజనీయర్లు అపురూపమయిన విద్యాపీఠాన్ని, చూడగా నేభయముకొల్పేదాన్ని కోట్ల ద్రవ్యాన్ని స్వాహాచేసిన ఉస్మానియా విద్యాపీఠాన్ని నిలబెట్టినారు. బంగ్లాల వృద్ధికి తగినట్టి విద్యాభివృద్ధి కాలేదు. కారణమేమో మొదలు ప్రభుత్వమువారే విచారించుకొనవలెను ఉస్మానియా కాలేజీలలో ఎక్కువ సంఖ్యలో విద్యార్థులను తీసుకొనుటలేదు. పైగా మన ఆర్థికమంత్రిగారికిఆర్ట్సు కళాశాలంటే మంటలేస్తుందట! నిజాంకాలేజీలో ౩౦౦ మందికంటే ఎక్కువవుండలేక. హైస్కూళ్ళలో ఇంగ్లీషు ప్రధానభాషగా ఇకముందుండకుండా శాసించినారు. ఎవరయినా మేము కాలేజీలను స్థాపిస్తామని అంటే సెలవియ్యకుటారు బయటి విద్యాపీఠాలకు అంకెపెట్టేదానికిచూస్తే వారొప్పుకోరు. హైదరాబాదు రాష్ట్రం మా పోలిమేరలో (Jurisdiction) లేదనిఅంటారు ఇకేది దిక్కు.

ఇవన్నీ నిరోధక చర్యలుగా కావచ్చుచున్నవి. అందుచేత బొసింలో అర్ట్సు కాలేజి స్థాపించవలసి వచ్చెను. ఒక బాలికాపాఠశాల కర్వే విద్యాపీఠముతో అంకెపెట్టుకొన్నది. నూర్లకొలది విద్యార్థులు బెనారసు మెట్రికుకు అలీఘుర్ పంజాబు నాగపూర్ మెట్రికులకు ప్రైవేటుగా చదువుచున్నారు.

బ్రిటిషిండియాలో ఎందరో జమీందారులు ధనవంతులు కళాశాలలను స్థాపించి నడిపించుచున్నారు. అట్టికార్యము చాలా అవసరము. అంతా ప్రభుత్వమే చేయవలెనంటే సాధ్యముకాదు. మన హైదరాబాదు ప్రభుత్వం అంతా తానే చేయజాలదనుటస్పష్టము. చేయదలచినను దానివద్ద అంతద్రవ్యము లేకపోవచ్చును. లేదా పొగాకు పన్నువలె బలవంతపు నిలువ (Compulsory savings)వలె, అధికలాభాలపన్నువలె ఏవయినా కొత్తకొత్తపన్నులు ఏర్పాటు సృష్టించి తగిలించుచూ ఉండవలసి వచ్చును. విద్యావ్యాప్తి కలిగిన దేశాలందంతటను ధనికులు విద్యావ్యాప్తికి తమ ద్రవ్యాన్ని విరివిగా ఇచ్చినారు. హైదరాబాదులోని ధనరాజగీర్దారు ఇతర సాహుకార్లు కాశీవిద్యాపీఠాని కెందుకియ్యవలెను ఇక్కడ విద్యాసౌకర్యాలను ప్రజలకోరికల ప్రకారము ప్రభుత్వము కలిగించియుండినచో పరదేశమునందు విద్యాసంస్థలకు మన ధనికులు ద్రవ్యమేలయిత్తురు.

ఇప్పుడు హైదరాబాదు రాష్ట్రములో కొన్నివిద్యాసంస్థలు ప్రజలచే నడిపించబడుచున్నవి. కాని వాటిగాద గుర్తింపులేకపోయినది ప్రభుత్వవిద్యమూలమూలాన వాటికి ప్రత్యేకావసరాలెన్నటికిన్నియుండజాలవు- ఈస్థితిలో ప్రజలు విద్యాసంస్థలను నడుపుటఅంటే కవర్నమెంటు ఏజంటుగా ఉద్యోగాన్ని ప్రభుత్వమును ఇష్టముండని ఉండకపోని చేయువలసినవారయి యుండును. ఇది చాలా దుష్పరిణామము విద్యా[illegible] ప్రత్యేక[illegible] ప్రజలు విద్యావ్యాప్తికి ద్రవ్యము విరివిగానివ్వకర్లు ప్రభుత్వమువారి విధానమువల్ల విద్యావ్యాప్తి కానేరదు. సరిగా అగుటలేదని అంకెలు కూడా తెలుపుచున్నవి. ౪౦ ఏండ్ల నాడు ఏటేట మూడులక్షలు విద్యకయి ప్రభుత్వము ఖర్చుపెట్టితే నూటికి నలుగురు చదువువచ్చిన వారుండిరి. ఈనాడు ఏటేట ౧౨౦లక్షలు ఖర్చుపెట్టితే నూటికి ఆరున్నర లేక ౭ మంది చదువువచ్చినవారయినారు. దీన్నిబట్టి వ్యయానికితగిన అభివృద్ధిలేనుట సుస్పష్టమే. ప్రజల ద్రవ్యమునకు సరియగు ప్రతిఫలము కలుగలేదన్నమాట. ప్రజల కోరికకు వ్యతిరేకముగా ప్రభుత్వమువారు ఆచరించు కొనునంతకాలము ఫలితాలిట్లేయుండవచ్చును.

ఆంధ్రవిద్యాపీఠమువారు ఇటీవల ఒక అనుగ్రహాన్ని ఆంధ్రులకొరకు చేసివారిని విచవచ్చినది. ఆంధ్రజిల్లాలలో నివాసముచేయక భారత దేశములో ఇతర ప్రాంతాలలో నివాసముచేయుచున్న ఆంధ్రవిద్యార్థులకొక సౌకర్యము కలిగించినారు. వారు ప్రయివేటుగా ఆంధ్రవిద్యాపీఠపు మెట్రికు పరీక్షకు కూర్చోవచ్చును- తెలంగాణములోను హైదరాబాదు రాష్ట్రమందుఇతర ప్రాంతాలలోను నివసించు ఆంధ్రులకిదిమంచి అవకాశమే. వారు ఆంధ్రవిద్యాపీఠములోని కొత్తసవరణ ననుసరించి ప్రయివేటుగా మెట్రికు పరీక్షకు కూర్చోవచ్చు. ఈరాష్ట్రములోని తెనుగు బాలికా పాఠశాల తీయవకాశాని మొదలు పొందవచ్చును. బాలురుకూడా ఈఅవకాశాన్ని తీసుకొని వారిసంఖ్యయెక్కువగానుంటేన ఒక పాఠశాలను స్థాపించి చూచుట అవసరము.

మన ఉస్మానియా విద్యాపీఠములోని నిరోధక మార్గాలమూలముగా హైదరాబాదులోని విద్యార్థులు క్రమ క్రమముగా బయటి విద్యాపీఠాల నాశ్రయింపవలసి వచ్చుచున్నది. అట్లుగాకుండా మన ఉ. వి. పీఠమువారు తగిన సౌకర్యాలను తమ ప్రజలకయి కల్పింతురని కోరుచున్నాము॥

కోస్గి వార్తలు

తేది- ౨౮- ౧౧-౪౪

[illegible]

మాగ క్షేమి

నారాయణపేట తా॥ పర్గాల

యీతాలూకాలో మొదటపట మొక్కజొన్న, జొన్నలు, కేవలవర్షములు యింకేమి [illegible]. యీపంట కూడా [illegible]. పంటకోత లైపోయినవి. పండిన ధాన్యము దళారులు [illegible] సౌకర్యం తప్పుదు. [illegible]

గోదాంల దుస్థితి

గోదాములలో నుండులేనిధాన్యం [illegible]

చాళ్ళ పాలకం

సర్కారి సిర్యాధమనకు రైతులు [illegible]

ఇనుము

మానవుని ఆధారమేమయున్నట్లు వ్యవసాయమునకు ముఖ్యం యినుము ఆవశ్యకము [illegible] ఏర్పాటుచేసి వారటకాని ఇది అన్ని తాలూకాలలో లేక అవసరమయినది దొరుకుటకు చాలా కష్టము జరుగుచున్నది

చక్కెర

యీతాలూకాలో [illegible] చక్కెర యిచ్చుచుండిరి కాని మూడ[illegible] రద్దుపరిచినారు యిప్పుడు స్పెషల్‌గా లేదు అర్ధసేరు ప్రాతోకష్టముతో దొరుకగలదు. మందుతీరె చక్కెర కష్టముండగా యీకష్టాధమేం!

కిరసనాయిల్

యీ కిరసనాయిల్ ఆకోమాట ప్రత్యేకముక [illegible] చక్కెర [illegible] సప్లయి కాలేదు కాని యీ ఆయిల్ [illegible] సప్లయికాదు

ఇట్లు

కట్ల రాంరెడ్డి

నారాయణపేట తాలూకా పర్గాల్

జేబుదొంగలు

మహబూబు నగర్

తే ౨౪-౧౧-౪౪

మొన్న తే ౧౫వైది బస్సుస్టాండువద్ద ఒక దొంగతనము జరిగినది [illegible] దొంగతనపు జేబులో ఒకడు [illegible] జేబులోనుండి [illegible] పట్టుకొని చాలాకాల చేయ [illegible] ఏర్పాటు చేయబడినది

[illegible]

నేతపారిశ్రామికులకు బహిరంగలేఖ

[illegible]

ఎ. చన్నకేశవులు

కార్యదర్శి ఓట్ట- పరిశ్రమసంఘ

మహబూబునగరు

విజ్ఞాన వర్ధని

జంతువుల వయస్సు

కొందరు జంతు శాస్త్రవేత్తలు జంతువు[illegible] పరిశీలించి [illegible] నిర్ణయించినారు.

జంతువు	వయస్సు
తాబేలు	౨౫౦ ఏండ్లు
ఏనుగు	౧౫౦ ...
గద్ద	౧౧౮ ...
చిలుక	౧౦౦ ...
గరుడపక్షి	౧౦౪ ...
గుఱ్ఱము	౬౦ ...
గాడిద	౪౬ ...
బాతు	౫౦ ...
పిల్లి	౩౫ ...
కుక్క	౩౪ ...
ఆవు	౩౦ ...

సోమలత

ఇప్పటి వైదికకర్మలలో హిందూస్థానము దొరుకును సోమలతను వాడుటలేదు. [illegible] బహుశా ఇది హిందూస్థానములో లేదేమో? ప్రాచీనము [illegible] అయ్యిందదని సిద్ధాంతమొకటి కలదు. [illegible] అని వర్ణించినారు.

ఋగ్వేదములో ఇట్లు కలదు.

"యో సోమాసః పరావతి
యే అర్వావతి సున్విరే
యే వాదః శర్యణావతి"

(౯. ౬౫, ౨౨)

ఇంతలి ఆర్యావతిసే ఇప్పుడు అరారట్ (Mount Arrarat) అని యందురు [illegible] "జరవుమంత్" అని వర్ణించినారు.

[illegible]

లెవీ వసూళ్ళు ఆనాలిమాధి కార్ల దౌర్జన్యాలు

గం. ౨. గిరిధ.

[illegible] తాలూకాలో చేరిన [illegible] లెవీధాన్యం వసూలు [illegible] రైతులు [illegible] ధాన్యం తూకమును ౧/౨ [illegible] ఎక్కువధాన్యం తీసుకొనుట జరుగుచున్నది (పల్లానికి సేరుంటా [illegible] ఎక్కువ) ఈ అపారనష్టము భరించలేక రైతులలో కొంతమంది [illegible] రెడ్డి [illegible] రైతులు [illegible] ఎక్కువ తీసుకొనుట అన్యాయమని [illegible] రైతులు [illegible] గోదాములో [illegible] వారుచెప్పిన ప్రకారం [illegible] ధాన్యం [illegible] రైతులు [illegible] ౧/౨ [illegible] ఎక్కువ తీసుకొన్నారు ప్రతి పల్లానికి [illegible] ఎక్కువ తీసుకొనుట జరుగుచున్నది

[illegible] కాటాలలోకూడా ప్రతి [illegible] సేర్/౨ ఎక్కువ అఘ కాటాయియున్నది-

[illegible]

ఇది అన్యాయమని [illegible] శ్రీ [illegible] ప్రార్థిస్తున్నాము.

ఇట్లు

[illegible]

[illegible]

గుమాస్తాలసంఘ నూతన ఎన్నికలు

౨౦-౧-౪౪ శుక్రవారం గుమాస్తాసంఘమునకు [illegible] అధ్యక్షులుగా [illegible] నారాయణగారు కార్యదర్శిగా [illegible] ఎన్నికోబడ్డారు [illegible]

[illegible] శుక్రవారం [illegible] విజ్ఞాన ప్రదర్శనము జరుపబడును

ఎ. వి. ధర్మభిక్షం.

పొగాకు పంటను

వర్తకులు గమనించవలసిన విషయములు

లైసెన్సులు

మీకు లైసెన్సు పొందవలెనన్నచో, [illegible] దగ్గర గల ఆబ్కారీ ఆఫీసు దగ్గరకు వెళ్ళవలెను. వారు మీకు దరఖాస్తు ఫారమునిచ్చి [illegible] చేయవలసిన సంగతులు తెల్పుదురు.

పొగాకు ఉత్పత్తి చేయువారు పెద్దవర్తకులు తీసుకొను లైసెన్సు తీసికొనవలెను.

[illegible] పొగాకు నిలవచేయువలెనన్న వారు [illegible] లైసెన్సు తీసికొనవలెను. ఆబ్కారీ వారిచే ఇవ్వబడిన జాబితాతో [illegible] ఇవ్వవలెను. మీరు పొందిన లైసెన్సు మీ వ్యాపార స్థలములలో [illegible] చేయవలెను.

పొగాకు తెచ్చుట అమ్ముట

మీకు పొగాకు నిలవచేసికొనుటకు లైసెన్సు పొందిన పయిలేటు [illegible] చేయవలెను (పర్మిటు) కట్టబడి [illegible] పొగాకును [illegible] కొనవచ్చును.

[illegible] పొగాకును [illegible] లైసెన్సు [illegible] ఆబ్కారీ ఆఫీసు [illegible] పొందవలెను.

లిస్టు

మీరు ప్రతినెల [illegible] ఆబ్కారీ ఆఫీసరు దరఖాస్తు చేసిన, ఒక పుస్తకమును వారు యిత్తురు. ఆపుస్తకమును ఏ ఆబ్కారీ ఆఫీసరు [illegible] పరీక్ష చేయుటకు యివ్వవలెను. [illegible] నిలువలు, విడుదలయుండును.

మీకు [illegible] వేర్‌హౌస్ స్థాపన

[illegible] అధికారుల [illegible] అధికారి [illegible] ఆబ్కారీ ఆఫీసరు [illegible] (ప్యాకెట్) [illegible] కట్టవలెను.

[illegible] పొగాకు [illegible] ఆబ్కారీ ఆఫీసరు [illegible]

[illegible] పొగాకు [illegible] ఆబ్కారీ ఆఫీసరు తెలియజేయుచు [illegible] దరఖాస్తు [illegible] చేయవలెను [illegible]

[illegible] పొగాకు కట్టుబడి [illegible] ఆబ్కారీ [illegible] చేయవలెను.

మీకు ఆబ్కారీ ఆఫీసు [illegible] వచ్చినను పరీక్షించవచ్చునని [illegible] తగిన [illegible]

నేటి రాత్రి
మహాకవి కాళిదాస విరచిత
శకుంతల
పాత్రధారులు - జగన్మోహిని యగు జయశ్రీ, చంద్రమోహన్
ప్యాలెసు టాకీసు
ఫోను 2339 ఆబిడ్ బిల్డింగు
హైదరాబాదు-దక్కను

శ్రీ గణపతి ఔషధాలయం
తెనాలి, గుంటూరు జిల్లా (గాంధీచౌకు)

[illegible] వస్తువులు, అనుభవపూర్వకముగాను తయారు చేయబడిన, సకల ఆయుర్వేద ఔషధముల విక్రయములకు. [illegible] ధరలు [illegible] ఉచితము. [illegible]
వివరములకు [illegible] వ్రాయుడు.

డా॥ వూర్ణ్ట్ల పాపయ్య
(శ్రీగణపతి ఔషధాలయం, తెనాలి గుంటూరు)

చందా వివరాలు
[illegible]రముచందాలా [illegible] హాలిరూపాయిలు
[illegible]రు నేలలకు ,, ,,
[illegible]టిపిండియాకుచందా ౭ శిల్డారు రూ.
[illegible]డి ప్రతిక ౦-౧-౮
పాత పత్రిక వెల ప్రత్యేకము
Vol. 19 — No. 57

గోలకొండపత్రిక
Golkonda Patrika

Published on every Monday and Thursday. Hyderabad-Dn.

[illegible]y Popular Paper [illegible]aches the masses [illegible] the Dominions
[illegible]EST MEDIUM — FOR — [illegible]DVERTISEMENT
30—11—1944

ప్రజావిద్యామహాసభ

(౧ వ పేజీ తరువాయి)

[illegible]

బాదరాయణ సంబంధం

[illegible]

ప్రభాషా దౌర్బల్యము ముక్కిలపై బడినది

[illegible]

-ని. రా. ఆంధ్ర సారస్వత పరిషత్తు వార్షికోత్సవము

ఆహ్వాన సంఘ ప్రకటన

[illegible]

అహ్వాన సభ్యత్వ రుసుము రు. [illegible]
వరంగల్ తేది [illegible] ౧౧. [illegible] } ఉదయరాజరాజేశ్వ(రావు)
ఆ. స. అధ్యక్షుడు
[illegible]నారాయణరావు
ఆ. స. కార్యదర్శి

డాక్టరుపై బాంబరు

డాక్టరు సి. రాజగోపాలాచారిగారు వాగపూరులో [illegible] క్రైస్తవ సంఘంలో ఉపన్యసిస్తూ ఉండగా బాంబరుమద్ద కొడిగడ్లు విసరబడ్డవి.

[illegible] ౧ [illegible]నాడు దక్షిణఇంగ్లాండు పయి బాంబులు పడ్డవి. ఆస్తినష్టం ప్రాణనష్టం కలిగింది.

[illegible]

శ్రీసుగ్రీవాజ్ఞ

అప్పారాయ వర్ధంతి

నిజాంరాష్ట్ర ఆంధ్ర అభ్యుదయ రచయితలసంఘ యాజమాన్యాన శ్రీ అడవిబాపిరాజుగారి అధ్యక్షతన శ్రీకృష్ణ దేవరాయల ఆంధ్రభాషానిలయములో 30 నవంబరు [illegible] గురువారము సాయంత్రం [illegible]-3౦గంట లకు జరుపబడుతుంది. శ్రీ సూర్యనారాయణమూర్తి బి. ఎ. [ఆనర్సు]గారు శ్రీ, ఖాసింఖాన్ ఎం. ఎ. గారు మొదలగు విఖ్యాతవక్త ఉపన్యసిస్తారు. అందరు దయచేయ ప్రార్థితులు.

ఇట్లు
ఆళ్వారుస్వామి, వెల్దుర్తిమాణిక్య రావు
కార్యదర్శులు

ఆకటి చావులు

మద్రాసు ప్రాంతములో ఆకటి చావులు అధికమవుతున్నవి.

ఇద్దరు రోడ్డు ప్రక్కన శోషవచ్చి పడియుండిరి. ఆసుపత్రికి తీసుకొనివెళ్ళగానే చనిపోయిరి. ఇవి ఆకటిచావులని నిర్ణయించబడినది అని తిరుచనాపల్లి వార్త తెలుపుతున్నది.

రెండురోజులకుపూర్వము మదరాసు జనరల్ ఆసుపత్రిలో ఇద్దరు ఆకటికి తాళలేకవచ్చిపడ్డవారు చనిపోయిరని తెలుస్తున్నది.

రెండువారాలకు పూర్వము మదరాసు నగరములో ఒక ఆకటిచావుజరిగిందనికూడా తెలుస్తున్నది-

C. T